

היתה נבלה, ואשמענין דחתיכה שבלעה טעם איסור, היא עצמה נעשית נבלה, ולאסור בכך את חברותיה בפליטתה!

ב-ק רבא אמר: אפילו תימא לא קדם וסלקו לאיסור, אין בכוחה של חתיכה הנבלה לאסור את כל חתיכות ההיתר מדין מין במינו, ואין הן נאסרות אלא מכח חתיכת ההיתר הראשונה שבלעה מחתיכת הנבלה.

שהרי בתחילה היתה התערובת מורכבת מחתיכת נבלה ומחתיכה כשרה ומרוטב וקיפה, ובאותה שעה היתה באותה קדרה תערובת של מין במינו [נבלה בכשרה] ודבר אחר [רוטב וקיפה], וכל תערובת שיש בה עירוב של מין ומינו ודבר אחר, אמרינן — סלק את מינו [ההיתר] והחשיבהו כמי שאינו מצוי עתה בתערובת, ושאיין מינו של האיסור — רב עליו, ומבטלו!

והיינו, כיון שמין ההיתר שהוא ממינו של האיסור אינו מבטל את האיסור, ומצד שני הוא אינו מוסיף על איסורו, חשבינן להיתר שהוא מינו כאילו הוא מסולק מהקדרה, והאיסור בטל ברוב ההיתר שאינו מינו!

והכא נמי, בשעה שהתערבה הנבלה בכשרה, והיו בקדרה גם רוטב ותבלינים, והם היו הרוב, היתה צריכה חתיכת הנבלה להתבטל ברוב ההיתר של הרוטב והתבלינים, אילולי שנבלע פליטתה בחתיכת ההיתר הסמוכה לה, ומעתה שבלעה חתיכת ההיתר מפליטת חתיכת הנבלה מצטרפת חתיכת ההיתר שנחשבת כנבלה לחתיכת הנבלה כאילו יש כאן שתי חתיכות נבלה. ואף שיצטרפו לקדרה עוד חתיכות היתר ועוד מים וקיפה אין שתי החתיכות [הנבלה, והחתיכה שנעשית לנבלה] מתבטלות ברוב, כי אין

במים ובקיפה רוב של ששים כנגד שתי החתיכות. ואילו חתיכות ההיתר שהצטרפו, אפילו יש בהן ששים כנגד שתיהן, אין בכוחן לבטל את שתי החתיכות שהרי הן מין במינו!

מתניתין:

איסור גיד הנשה נוהג בטהור, ואינו נוהג בטמאה!

רבי יהודה אומר: נוהג אף בטמאה!

אמר רבי יהודה: והלא מבני יעקב ואילך נאסר גיד הנשה באכילה לבני ישראל, ועדיין בהמה טמאה היתה מותרת להן לבני ישראל, שהרי לא נאסרו באכילתה עד מעמד הר סיני, ואם כן, אמאי לא נאסר מאותה עת גם גיד הנשה דבהמה טמאה, דמאי שנא מבהמה טהורה?!

אמרו לו חכמים לרבי יהודה: רק בסיני נאמר איסור אכילת גיד הנשה, אלא שנכתב [לאחר שנאמר בסיני] במקומו, בפרשת פגישת המלאך ויעקב אבינו.

וכך מתפרש המקרא: על כן, הוזהרו בני ישראל, בהר סיני, שלא לאכול את גיד הנשה.

גמרא:

קא סלקא דעתין דהא דמחייב רבי יהודה על אכילת גיד הנשה של טמאה, תרתי מחייב, גם משום אכילה של טמאה וגם משום אכילת גיד הנשה.

והוינן בה: וכי סבר רבי יהודה דאיסור חל

על איסור! ? שהרי איסור גיד הנשה חל רק משעה שנולדה הבהמה ואילו איסור בהמה טמאה חל עליה כבר בהיותה במעי אמה, ונמצא שאיסור גיד הנשה חל על איסור בהמה טמאה?

והתניא: רבי יהודה אומר: יכול תהא נבלת עוף טמא מטמא בגדים של האדם האוכלה, דומיא דאכילת נבלת עוף טהור, בהיותה בבית הבליעה?

תלמוד לומר, "נבלה וטרפה לא יאכל — לטמאה בה", ללמדך, כי רק מי שאיסורו משום "בל תאכל נבלה", והיינו, נבלת עוף טהור, רק היא המטמאת בגדים של האדם האוכל אותה, בהיותה בבית הבליעה, יצא זה, נבלת עוף טמא, שאין איסורו משום "בל תאכל נבלה", והיינו, נבלת עוף טהור, היא המטמאת בגדים של האדם האוכל אותה, בהיותה בבית הבליעה, יצא זה, נבלת עוף טמא, שאין איסורו משום "בל תאכל נבלה", אלא משום "בל תאכל טמאה"!

ומוכח, שאין חל איסור נבלה על איסור אכילת טמאה משום שאין איסור חל על איסור אליבא דרבי יהודה. ואם כן תיקשי, כיצד חל, לדבריו, איסור גיד הנשה על איסור אכילת טמאה?

וכי תימא קסבר רבי יהודה כי אין בגידין בנותן טעם, אלא עץ בעלמא הן, והילכך לא נאסרו כלל משום אכילת בהמה טמאה אלא רק משום איסור אכילת גיד הנשה, דבהכי אסר רחמנא, ובטמאה נמי רק איסור גיד הנשה איכא, ואילו איסור אכילת טמאה ליכא בגיד.

הא ליכא לתרוצי הכי!

כי — וכי סבר רבי יהודה שאין בגידין בנותן טעם?

והתניא: האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה — רבי יהודה מחייב שתיים, משום טמאה ומשום גיד הנשה, ורבי שמעון פוטר לגמרי, וכדמפרש טעמיה לקמן.

ומוכח דקסבר רבי יהודה יש בגידין בנותן טעם. והדרא קושיא לדוכתה, כיצד חל איסור גיד הנשה על איסור טמאה?

ומשנינן: לעולם, קסבר רבי יהודה כי יש בגידין בנותן טעם, אלא — וקסבר, איסור גיד הנשה נהג אפילו בשליל, בעובר במעי אמו, דאיסור גיד ואיסור טמאה בהדי הדדי קאתי!

ותמהינן: ומי מצית אמרת דקסבר רבי יהודה דאיסור גיד הנשה נהג בשליל?

והתנן: גיד הנשה נהג בשליל. רבי יהודה אומר: אינו נהג בשליל, וחלבו מותר!?

ומתריצין: הני מילי דאינו נהג איסור גיד הנשה בשליל, אליבא דרבי יהודה, הוא רק לגבי שליל של בהמה טהורה, לפי שהיתר אכילתו הוא משום דרחמנא אמר "כל בבהמה — תאכלו", ואפילו חלבו, ואפילו גידו של שליל מותרים, שמפסוק זה למדנו שכל הנמצא בבהמה בשעת שחיטה הרי הוא מותר באכילה. אבל בשליל של בהמה טמאה, שבה לא נאמר ההיתר של "כל בבהמה תאכלו" נהג איסור גיד הנשה

אפילו בשליל, ונמצא שאיסור גיד הנשה ואיסור בהמה טמאה חלים כאחד.

והוינן בה בהאי תירוץ: ומי מצית אמרת דתרוייהו בהדי הדדי קאתו, בשעה שהם מתהווים, והיינו שיצירתם היא כאחת?

והתנן: על אלו טומאות הנזיר מגלח אם האהיל עליהן: על המת, ועל כזית מן המת! וקשיא לן: על כזית מן המת מגלח, על מת כולו לא כל שכן?! ואמר רבי יוחנן: לא נצרכא להשמיענו דמגלח על המת כולו אלא לנפל, שלא נתקשרו עדיין אבריו בגידין, ואין בו כזית בשר ככולו, ובכל זאת הוא מטמא באהל, לפי שהוא "מת שלם", והילכך, הנזיר שהאהיל עליו סותר את נזירותו.

אלמא, יצירת האברים קודמת לגידין, ושמע מינה ד"שם טומאה" חל על העובר עוד לפני שנוצרים בו הגידין, ואם כן איסור טומאה, של אכילת אברי העובר של בהמה טמאה, קדים לאיסור גיד הנשה, שמתהווה רק לאחר מכן, והדרא קושיא לדוכתא — כיצד חל איסור גיד הנשה על איסור אכילת בהמה טמאה?!?

ומשנינן: אף על גב דאיסור טומאה קדים לאיסור גיד הנשה, בכל זאת אתי איסור גיד וחיייל עליה. שכן איסור של גיד הנשה הוא איסור חמור, שהוא נדהג אפילו בבני נח, אליבא דרבי יהודה, ואיסור חמור יש בכוחו לחול על איסור קל.

דיקא נמי דטעמא דרבי יהודה הוא משום דקסבר איסור גיד הנשה חמור הוא, שנוהג בבני נח, ולכן הוא חל על איסור טומאה,

דקתני במתניתין: אמר רבי יהודה וחלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה טמאה מותרת להם!

ומשמע שבא רבי יהודה לנמק את דבריו אמאי חל איסור גיד על איסור טומאה, ואמר שטעמו של דבר שאיסור גיד הנשה הוא איסור חמור משום שנוהג גם בבני נח, דיליף מבני יעקב דקודם מתן תורה היו בגדר "בני נח"

גופא: האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה —

רבי יהודה מחייב שתייב, משום אכילת בהמה טמאה ומשום אכילת גיד הנשה.

ורבי שמעון פוטר! וכדמפרש ואזיל. קא-א

והוינן בה: ורבי שמעון, מזה נפשך!?

אי יש בגידין בנותן טעם, הרי —

אי איסור חל על איסור — ליחייב נמי משום גיד!

אי אין איסור חל על איסור — ליחייב, מיהא, משום איסור טומאה דקדים!?

ואי אין בגידין בנותן טעם —

ליחייב, מיהא, משום גיד! שהרי אם אין בגידין בנותן טעם אין כאן איסור טומאה, ואם כן יכול לחול איסור גיד הנשה.

ומשנינן: אמר רבא: לעולם קסבר רבי שמעון אין בגידין בנותן טעם, ולפיכך אין כאן איסור אכילת בהמה טמאה. והא דלא מיחייב משום גיד הוא מטעמא אחרינא, כי